

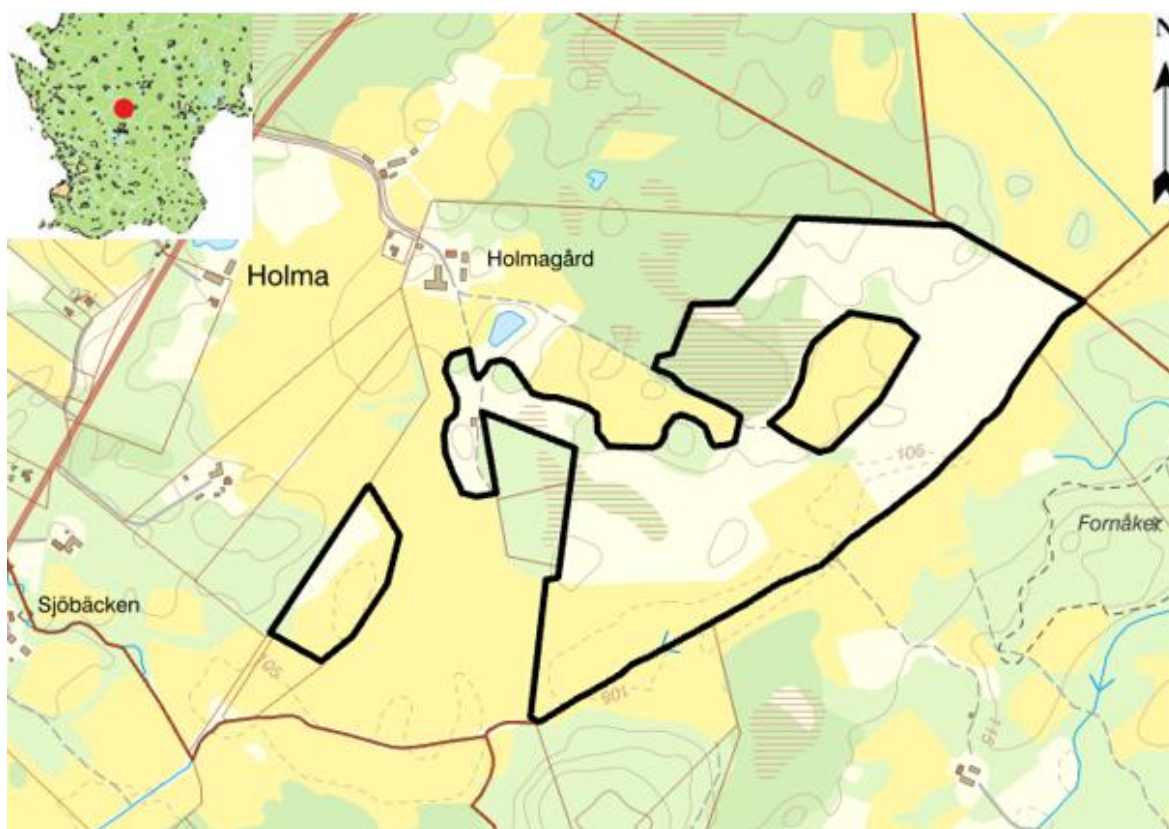
Beslut om bildande av naturreservatet Holmagård i Höörs kommun

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen det område som avgränsas på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera.

I enlighet med 3 § Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 4.

Naturreseptatet avgränsas med svart heldragen linje. © Lantmäteriet Geodatasamverkan. Skala 1:10 000

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Holmagård
Kommun:	Höör
Natura 2000-ID:	-
DOS-ID1	1139254
Gränser:	Området begränsas av mitten av svart heldragen linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Berörda fastigheter:	Rörums-Holma 1:30
Markägarkategori:	Enskild
Läge:	Cirka 13,5 km norr om Höör
Koordinat centralpunkt	E: 409380 N: 621340, SWEREF 99 TM
Huvudavrinningsområde:	Rönne å
Vattenförekomst:	Övrigt vatten, WA59827031
Inskrivna nyttjanderätter:	Finns i akten
Gemensamhetsanläggningar:	Finns i akten
Areal:	35,2 ha (varav land 34,5 ha)
Förvaltare:	Länsstyrelsen

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara en skånsk fäladsmark med lång hävdtradition och den biologisk mångfald som finns här samt att skydda, vårda, bevara och återställa och nyskapa värdefulla naturmiljöer kopplade till områdets fäladsmark, ädellövdungar och småvatten. Kulturpräglade naturmiljöer med betesmark med dess biologiska mångfald ska bevaras och återställas. Ädellövdungar och lövsumpskogar ska bevaras och återställas. Områdets hydrologi ska om möjligt restaureras. I området förekommande värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter ska skyddas, återställas och nyskapas.

Syftet ska uppnås genom att:

- Bevara och restaurera en öppen naturbetesmark med inslag av enbuskar, blommande buskar och solitära träd,
- Bevara och restaurera artrika låglandsgräsmarker, torra hedar, enbuskmarker och fuktängar,
- Fortsatt hävd av området med bete av nöt och med bränning,
- Införa ambulerande stängsel för att periodvis betesfreda delar av området,
- Naturvårdsinriktad utglesning av träd som står i betesmarker, ädellövdungar och lövsumpskogar, nyplantering av träd och buskar på betesmark,
- Lämna kvar död ved,

¹ ID-nummer i Naturvårdsverkets databas Vic Natur.

- Plantera eller så in för området lämpliga hotade och sällsynta arter, som är kopplade till områdets biotoper,
- Efter utredning: lägga igen avvattande diken för att blötlägga mark,
- Gynna i området förekommande habitatlistad, rödlistad eller sällsynt art,
- Ta bort eventuellt främmande arter,

Inom området ska nödvändiga åtgärder vidtas för att uppnå syftet med naturreservatet. Syftet ska även uppnås genom att utvärdera och anpassa skötseln i överensstämmelse med ny kunskap om biologiska värden.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär, yt- eller dräneringsförhållanden som att borra, spränga, gräva, plöja, schakta, fylla ut eller dika eller annan markberedning,
2. uppföra byggnad, mast, luftledning, vindkraftverk eller annan anläggning,
3. anordna upplag,
4. gödsla, jordförbättra, eller använda kemiska bekämpningsmedel,
5. plantera eller så gräs, buskar och träd,
6. avverka träd och buskar, gallra, röja, ta bort dött träd eller vindfälle eller på annat sätt påverka vegetationen,
7. lägga ut strö eller dylikt, stödutfodra, låta djur som används för hävd av området som är under behandling med långtidsverkande avmaskningsmedel beta, eller att avmaska betesdjur, eller släppa avmaskade betesdjur tidigare än 14 dagar efter avmaskning,
8. hålla får under tidsperioden 1 april till 30 augusti,
9. utfodra jaktbart vilt,
10. sätta ut bikupor,

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar,
2. uppförande av väderskydd för betesdjur,
3. skötsel av betesmark genom avverkning av barr- och lövträd, röjning och plantering och sådd av träd, buskar och fältskiktsarter, bränning samt bete, enligt bilaga 2.
4. skötsel av ädellövdungar innefattande naturvårdsåtgärder genom exempelvis skapande av död/döende ved, avverkning av träd, plantering av lövträd som kan kräva inhängning, enligt bilaga 2,
5. skötsel av lövsumpskog innefattande naturvårdsåtgärder genom exempelvis skapande av död/döende ved enligt bilaga 2,
6. efter utredning, lägga igen diken och dräneringsrör eller blötlägga mark enligt bilaga 2, som ej påverkar utanför naturreservatet liggande mark,
7. inplantering av inhemska arter vilka är knutna till biotoperna i reservatet,
8. bekämpning av invasiva och/eller främmande arter,
9. uppsättning av holkar,
10. undersökningar och miljöövervakning av djur-, svamp- och växtlivet samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. gräva, borra, måla eller på annat sätt skada mark, sten, stenmur eller naturföremål,
2. elda,
3. ta med hund eller annat sällskapsdjur som inte hålls i fysiskt koppel,
4. gräva upp växter,
5. plocka slåttergubbe (*Arnica montana*),
6. föra bort död ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar,
7. uppföra någon form av anläggning eller placera ut för reservatet främmande föremål,
8. placera eller sätta upp tavla, plakat, skylt, affisch, snitsel, orienteringskontroll eller liknande annat än tillfälligt, högst 10 dygn. Naturreservatets förvaltare bör informeras innan uppsättningen,
9. plocka mossor, lavar eller vedlevande svampar,
10. samla in ryggradslösa djur, t.ex. skalbaggar eller mollusker,
11. dumpa trädgårdsavfall.

Undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för:

- förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel enligt vad som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- länsstyrelsens tillsyn av området,
- normalt underhåll av befintligt skjul, vars läge framgår av bilaga 3,
- normalt underhåll av befintlig väg, vars läge framgår av bilaga 3,
- djurhållares tillsyn av betesdjur, underhåll av anläggningar och ledningar för betesdjuren (vatten, staket etc).
- underhåll av lagakraftvunna dikningsföretag och vattendomar. Inför utförande av arbetet ska verksamhetsutövaren informera förvaltaren om åtgärden.
- restaurering av hydrologin, inklusive åtgärder i närliggande terrester miljö, som lägga igen avvattnade diken eller blötlägga mark.
- drift, underhåll och ombyggnad inom gällande ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt av vid tidpunkten för detta beslut befintliga nyttjanderätter, ledningar och anläggningar, tillhörande staten, kommunen, el-, energi- och tele-distributör. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden. Vid akuta underhållsåtgärder kan förvaltaren informeras i efterhand, dock senast inom fem arbetsdagar från det att arbetet har inletts.

Undantag från reservatsföreskrifter med avseende på skötsel och brukande

- A2 gäller ej uppförande av vindskydd/byggnad för betesdjur som vintertid hålls på bete.
- A3 gäller ej tillfälliga upplag för områdets skötselbehov,
- A6 gäller ej avverkning av igenväxningsvegetation eller bortskaffande av ligandes enar, efter förvaltarens godkännande.
- A7 gäller ej stödutfodring i samband med flytt av djur eller i samband med vinterbete och uppkomna extrema vädersituationer. Djurägaren är skyldig att informera förvaltaren om förestående stödutfodring. Förvaltaren avgör var stödutfodringen ska ske.

Undantag från reservatsföreskrifter med avseende på jakt

- A2, A9 och C7 gäller ej maximalt fem jaktorn och därtill hörande åtling med spridare som sprider majs eller spannmål i syfte att motverka omfattande mark- och vegetationsskador från vilt. Plats för åtling ska överenskommas med naturreservatets förvaltare.
- C3 och C8 gäller ej i samband med jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagstiftningens bestämmelser.

Övriga undantag

- C9 gäller ej insamling av enstaka beläggsexemplar av svårbestämda arter under förutsättning att fynden registreras i Artportalen, eller motsvarande nationell databas för hotade arter, och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna.
- C10 gäller ej håvning, handplockning eller annan selektiv metod som inte förstör djurets livsmiljö, med efterföljande återutsättning inom naturreservatet. Kravet på återutsättning gäller inte enstaka beläggsexemplar av svårbestämda arter av varje art under förutsättning att fynden registreras i Artportalen, eller motsvarande databas för hotade arter, och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna.

Upplysningar

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter. Länsstyrelsen vill också upplysa om att föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken (föreskrifterna under rubriken C ovan) gäller omedelbart även om beslutet överklagas. Dessutom gäller andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna för området, exempelvis:

- 7 kap miljöbalken med bestämmelser om områden som omfattas av biotopskydd (11-11b §) eller strandskydd (13-18 §§),
- 7 kap 1 § miljöbalken. Var och en som utnyttjar allemansrätten eller annars vistas i naturen ska visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med den,
- Anmälningssplikten enligt 12 kap 6§ miljöbalken för verksamheter eller åtgärder som väsentligen kan komma att ändra naturmiljön gäller även om de inte är förbjudna enligt reservatets föreskrifter,
- Anmälnings- eller tillståndsplikt enligt 11 kap miljöbalken för verksamheter som innebär påverkan på vattens djup eller läge, exempelvis anläggningsarbeten i vatten, dämning, vattenbortledning eller anläggning av våtmark,
- 2 kap, Kulturmiljölagen (1988:950) med bestämmelser om skydd av fornlämningar mm,
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- 15 kap 26 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- Lokala, kommunala ordningsföreskrifter.

Allemansrätten

Allemansrätten har stor betydelse för våra möjligheter att vistas i naturen, den ger oss alla möjligheten att tillfälligt och hänsynsfullt vara i naturen. Även organisationer och turistföretag kan dra nytta av allemansrätten i sin verksamhet även om allemansrätten i grunden gäller för enskilda individer. Samtidigt medför allemansrätten också skyldigheter att inte förstöra något eller störa markägaren eller andra som är ute i naturen. Större grupper bör samråda med markägaren. Inom naturreservat kan delar av allemansrätten vara begränsad genom reservatsföreskrifter.

Vid aktiviteter som inte förbjuds av reservatsföreskrifterna men som kan medföra en väsentlig förändring av naturmiljön, ska anmälan om samråd enligt 12 kap 6 § Miljöbalken ske med Länsstyrelsen. Samråd kan krävas för stora tävlingar, evenemang eller aktiviteter som medför omfattande slitage eller markskador.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Området ligger cirka 13,3 kilometer norr om Höör. Berggrunden utgörs av granit. Området ligger inom en större isälvsavlagring med en isälvssediment avlagringar omgiven av kraftig variation av sandig morän, grusig morän, svämsediment bestående av ler-silt och kärrtorv samt mossetorv. Detta har lett till en mångfald av naturtyper på en begränsad yta.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

Området utgör till stora delar ett välhävdad gammalt kulturlandskap med fäladsmark med mycket lång kontinuitet som betesmark för nötkreatur. Här finns gott om välmående enar och grova ekar. I svackorna finns sumpskog av både barr och löv. Betesmarkerna ner mot bäcken i sydöst är träd- och buskfria.

Holmagård ligger på gränsen mellan slättbygd i söder och skogsbygd i norr och utgörs av risbygd (mellanbygd). Här var boskapsskötsel den viktigaste inkomstkällan förr. Enskifteskartan från år 1808 har stora likheter med dagens markanvändning, ett småbrutet odlingslandskap, där dock dåtidens ängsmarker idag utgör betesmarker. Det finns inga registrerade fornlämningar inom området. Likväl finns här stenröjda ytor och stenmurar.

Biologiska bevarandevärden

Den mycket långa kontinuiteten som ängs- och betesmark har medfört att floran fortfarande består av rikliga mängder av slättergubbe, stagg, svinrot, ängsvädd, knägräs och fårsvingel, med inslag av ljung, blåsuga, bockrot, liten blålocka,

jungfrulin med flera arter. I området finns flera grövre vidkroniga ekar som har potential att bli jätteträd. Vidare finns här rikligt med vildaplar och enbuskar. Enarna är välmående och finns i flera generationer.

Livsmiljötyperna inom området består bland annat av torra hedar (4030), enbuskmarker (5130), artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat (6230), artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ (6270), fuktängar (6410) och trädklädd betesmark (9070).

Torvmarken som också ingår i betesmarken är trädbevuxen med tall och glasbjörk, av olika ålder. Fältskiktet utgörs bland annat av klockljung, kråklöver, vattenklöver och stjärnstarr.

Fågellivet i betesmarken utgörs bland annat av stare, gröngöling, svart-vit flugsnappare, steglits, grönfink och hämpling. Röd glada födosöker dagligen över området.

Friluftsvärden

I dagsläget nyttjas området främst av närboende. Även om det finns värdefulla upplevelsevärden såsom tystnad och vacker natur så ligger det otillgängligt och saknar lämplig tillfartsväg. Länsstyrelsen har inte för avsikt att göra området mer tillgängligt.

Skälen för beslut

Holmagård ligger i en trakt med höga botaniska och zoologiska värden. Området utgör en viktig reträttplats för många arter som är minskande pga omlandets markanvändning i form av produktivt skogsbruk och åkerbruk. Betesmarkerna är välhävdade, artrikedomen är hög och förekomsten av igenväxningsvegetation mycket begränsad. Området utgör en fin rest av ett tidigare dominerande landskapsutseende. Holmagård ligger utanför ett större område, som pekats ut som riksintresse för naturvärden, enligt 3 kap 6 § (Odlingslandskap på Linderödsåsen, med värdekärnor som Hjällaröd, Fulltofta, Funderstad, Rörum, Gunnarp och Hagstad). Riksvärdena utgörs av Odlingslandskap, naturbetesmark och flora. Holmagård kompletterar på ett betydande sätt detta riksintresse.

Området har mycket höga naturvärden och har potential att få ännu högre. Området har angivits som skyddsvärt ur naturvårds- och friluftslivssynpunkt avseende regional och kommunal nivå och omfattas eller ingår i:

- **Länets naturvärdesöversikt:** Stora delar av området utgörs av ett klass 3 område, som benämns Holmagård.
- **Höörs kommuns naturvårdsprogram:** Holmagård är medtaget i programmet och har tilldelats naturvärdesklass 2, mycket höga naturvärden.
- **Kulturlämningar:** I området finns stenröjda ytor och stenmurar dock inga registrerade fornlämningar.

- **Ängs- och betesinventeringen:** Merparten av området är upptaget i inventeringen, cirka 15 hektar med livsmiljötyp.
- **Grön infrastruktur:** Holmagård ligger cirka 5,5 kilometer väster om naturreservatet Maglö ekar, cirka 11,5 kilometer nordöst om naturreservatet Anderstorps eneskog och cirka 12,5 kilometer nordväst om naturreservatet Munkarps fälád. Dessa områden har samma livsmiljötyper som Holmagård som därför är av betydelse att bevara, för att stärka den gröna infrastrukturen dessa områden emellan.
- **Skogsstyrelsens utpekande:** Två kärrskogar på totalt 4,8 hektar.
- **Hotade arter:** Bland annat slåttergubbe (VU), stare (VU) och svinrot (NT).
- **Fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv bilaga 1, för vilka särskilda skyddsområden skall avsättas:** Röd glada, födosökande.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsens bedömning är att området uppfyller värdekriterierna för det närliggande riksintresset för naturvård och bör därför ses som en del av detta. Området bör avsättas som naturreservat av ovan redovisade skäl med syfte att i första hand bevara biologisk mångfald, skydda, vårda, återställa och nyskapa värdefulla naturmiljöer. Skyddet bidrar till att uppnå miljömålen "Ett rikt odlingslandskap" och "Ett rikt växt- och djurliv".

Slåttergubbe, *Arnica montana*, finns med ett bestånd på cirka 10 plantor (150 bladrossetter). Den är en bilaga V art i EU:s art- och habitatdirektiv som kräver särskilda förvaltningsåtgärder för att minska risk för insamling samt klassad som sårbar (VU) av ArtDatabanken. Arten får ej plockas inom naturreservatet.

Naturreservatet bidrar till en starkt grön infrastruktur i landskapet och ger möjlighet för spridning av skyddsvärda arter.

Området berörs inte utöver ovan nämnda riksintresse av några andra riksintressen. Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Bestämmelser som beslutet grundar sig på

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap. 5 § miljöbalken ska i beslutet anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet. En

inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året. Om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, får länsstyrelsen

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla vissa intrång.

Om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet får enligt 7 kap. 30 § miljöbalken länsstyrelsen besluta om föreskrifter om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt inom det skyddade området.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har tagit del av inkomna yttranden och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen, i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken, att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 3 § Förordning (2024:183) om konsekvensutredningar. Länsstyrelsen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna innebär vissa inskränkningar av allemansrätten som är nödvändiga för att skydda områdets naturvärden. Restriktionerna är inte av sådan omfattning att de innebär allvarligt försvårande av allmänhetens möjligheter att utnyttja området.

Ekosystemtjänstbedömning

Länsstyrelsen har gjort en bedömning av vilka effekter inrättande naturreservatet har på olika ekosystemtjänster och har kommit fram till att det inverkar positivt på flertalet ekosystemtjänster, se tabell nedan.² Bedömningen är att påverkan på ekosystemtjänsterna sammantaget stärker motiven för inrättande av naturreservatet.

² Enligt Naturvårdsverkets förslag på ekosystemtjänster inom olika naturtyper <http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/skyddade-omraden/process-naturreservat/beslut/beslut-om-bildande-naturreservat.pdf>

Kategori	Ekosystemtjänst	Inverkan
Försörjande	Genetiska resurser hos vilda arter	Positiv
Försörjande	Jakt	Positiv/negativ
Försörjande	Virke och fibrer	Negativ
Försörjande	Bioenergi från odlingslandskap	Positiv/negativ
Reglerande och upprätthållande	Träd och skogars reglering av mikroklimat, temperatur och luftfuktighet	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Livsmiljöer som t.ex. lek- och spelplatser, boplatser och rastplatser för fåglar och fiskar.	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Kolbindning utförd av växter/träd	Positiv/negativ
Reglerande och upprätthållande	Dämpning av avrinning och flöden	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Kolinbindning av återvätad mark	Positiv
Kulturella	Naturarv, exempelvis bevarandet av naturens värden för framtida generationer.	Positiv
Kulturella	Icke organiserat friluftsliv	Positiv
Kulturella	Resurs för forskning	Positiv
Kulturella	Estetiska värden t.ex. boende vid naturskön miljö, rekreationsaktiviteter och turism i ostörd miljö	Positiv
Kulturella	Kulturarv t.ex. användning av naturliga miljöer av andliga eller historiska orsaker	Positiv
Stödjande	Biologisk mångfald inkl. bevarande av genpool, habitat och hotade arter	Positiv
Stödjande	Näringsämnes-cirkulation - vattnets kretslopp	Positiv
Stödjande	Ekologiska samspel t.ex. näringsvävares dynamik, interaktioner mellan trofiska nivåer, evolutionära processer	Positiv

Ärendets handläggning

Frågan om naturreservatsbildning väcktes av markägaren till Rörums-Holma 1:30 i november 2024. Den 18 februari 2025 inkom anmälan om frivilligt formellt skydd.

Länsstyrelsen biföll anmälan den 24 februari 2025 om att prioritera området för skydd.

Länsstyrelsen kontaktade markägarna till Rörums-Holma 1:11 och 1:32 som meddelade den 28 februari 2025 att de var intresserade av att få del av en ersättningsutredning. Efter förhandling valde de att inte låta sina fastigheter ingå i naturreservatet varpå länsstyrelsen avslutade ärendet för deras del.

Länsstyrelsen har i samråd med markägaren avgränsat området, upprättat förslag till syfte, föreskrifter och skötselplan.

Intrångsersättning har utgått år 2025 till markägaren till Rörums-Holma 1:30.

Ärendet remitterades under perioden 2026-05-28 till den 2026-07-10, då berörda sakägare förelades att yttra sig över framtaget beslutsförslag. Inkomna yttranden och Länsstyrelsens bemötande återfinns i bilaga 5.

Området är ej slutligt inmätt, varför gränsen kan komma att ändras något. Slutlig gräns kommer att finnas i NVR.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår bland annat att en skötselplan ska fastställas vid bildande av ett naturreservat. Skötselplanen finns bilagt till detta beslut, se bilaga 4.

Förvaltning

Länsstyrelsen Skåne är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet, se bilaga 7.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidning. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Underskrifter

Detta beslut har fattats av vikarierande länsöverdirektör Marie Edman Ljungholm. I den slutliga handläggningen har även deltagit avdelningschef Olof Liungman, enhetschef Cecilia Backe, länsassessor Johan Åsberg och naturvårdshandläggare Johan Johnmark, föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför inga namnunderskrifter.

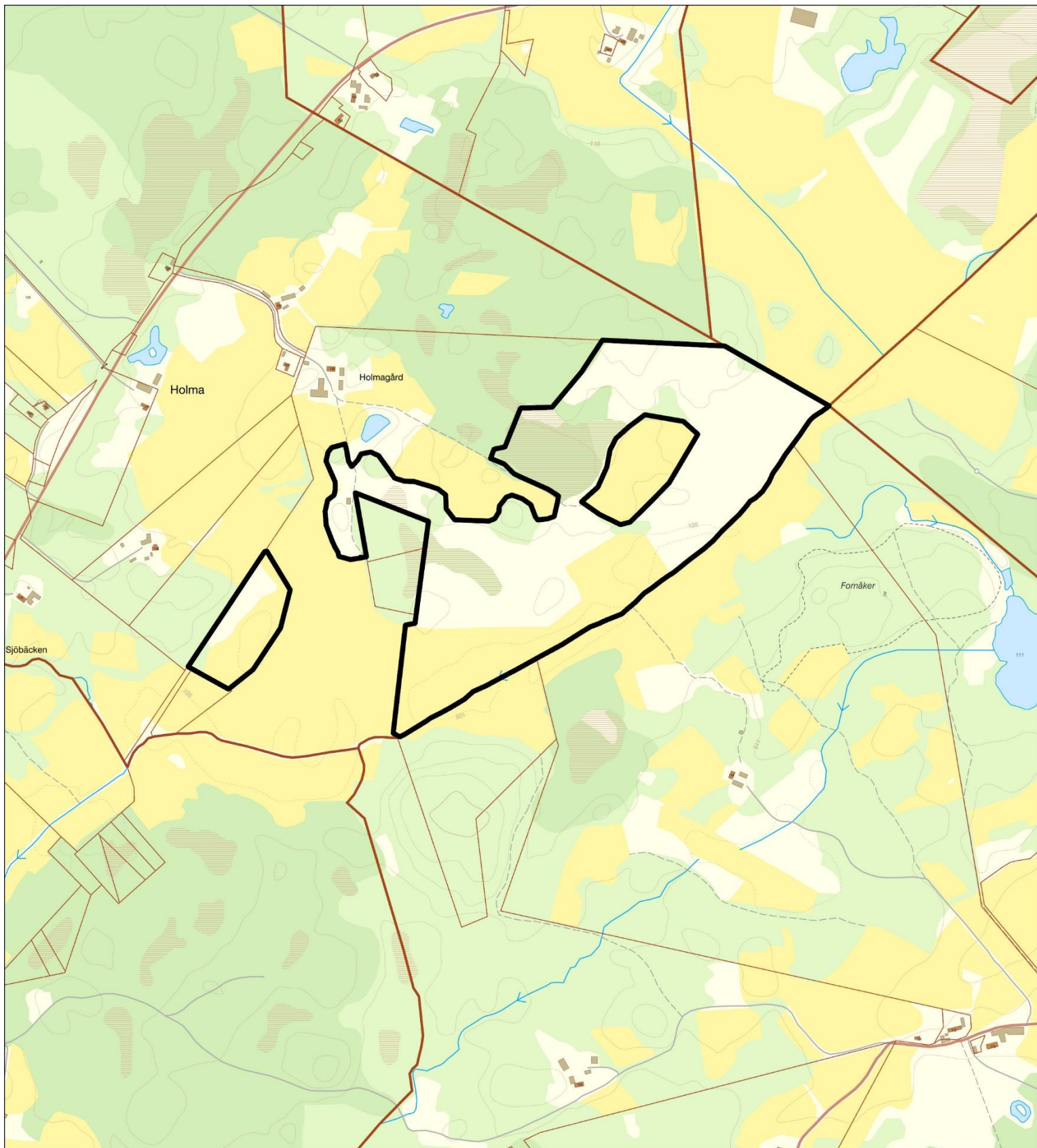
Marie Edman Ljungholm

Johan Johnmark

Bilagor

1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Kartor med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång
3. Karta med markerade undantag från föreskrifter
4. Skötselplan
5. Yttranden och länsstyrelsens bemötande
6. Sändlista
7. Hur man överklagar

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga 1. Beslutscharta Naturreservatet Holmagård, Hörs kommun

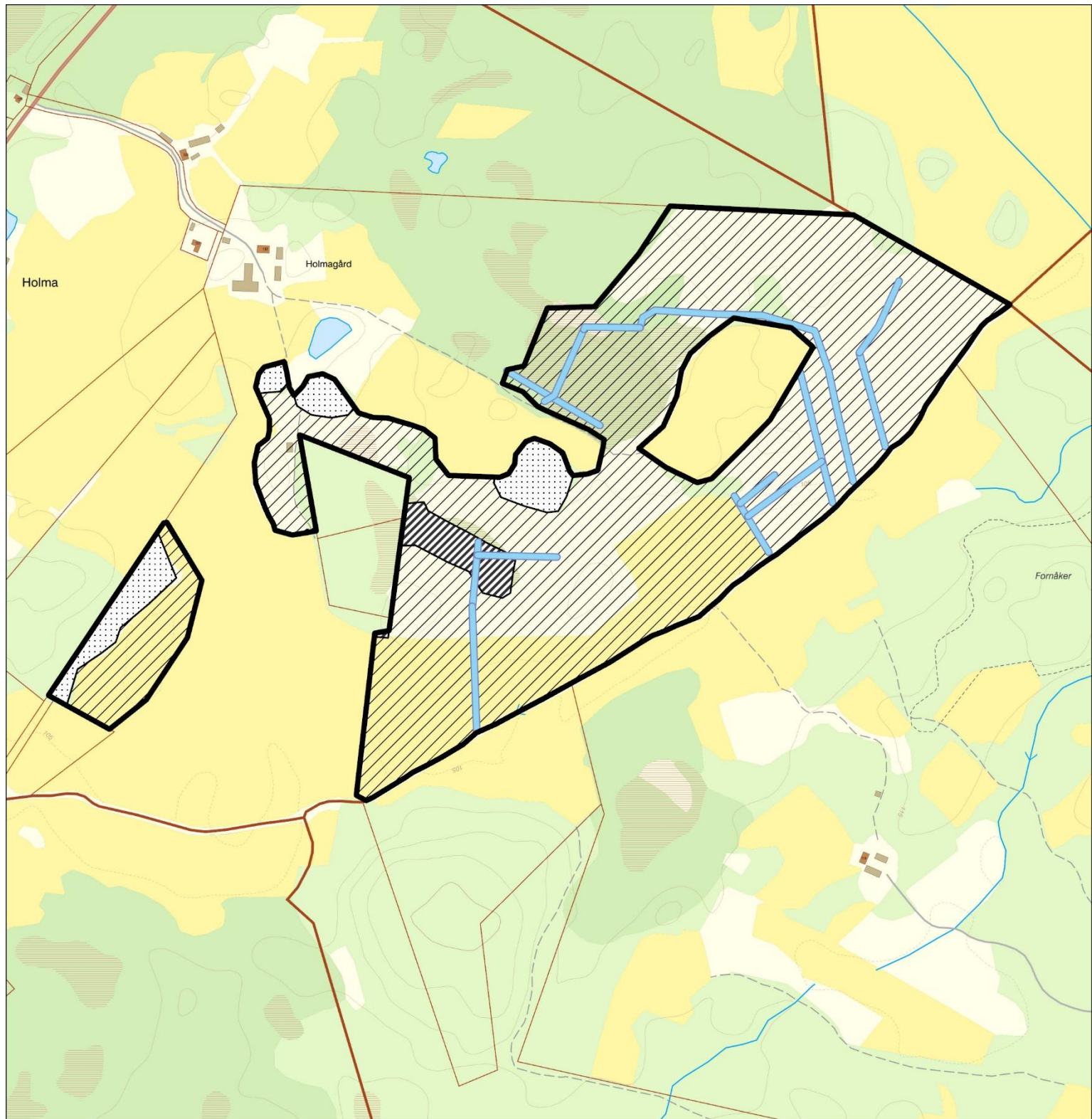
Naturreservatet är utmärkt med heldragen svart linje på kartan

0 0,25 0,5 1 Kilometers

Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 26393-2025

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga 2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Föreskrift B3

Föreskrift B4

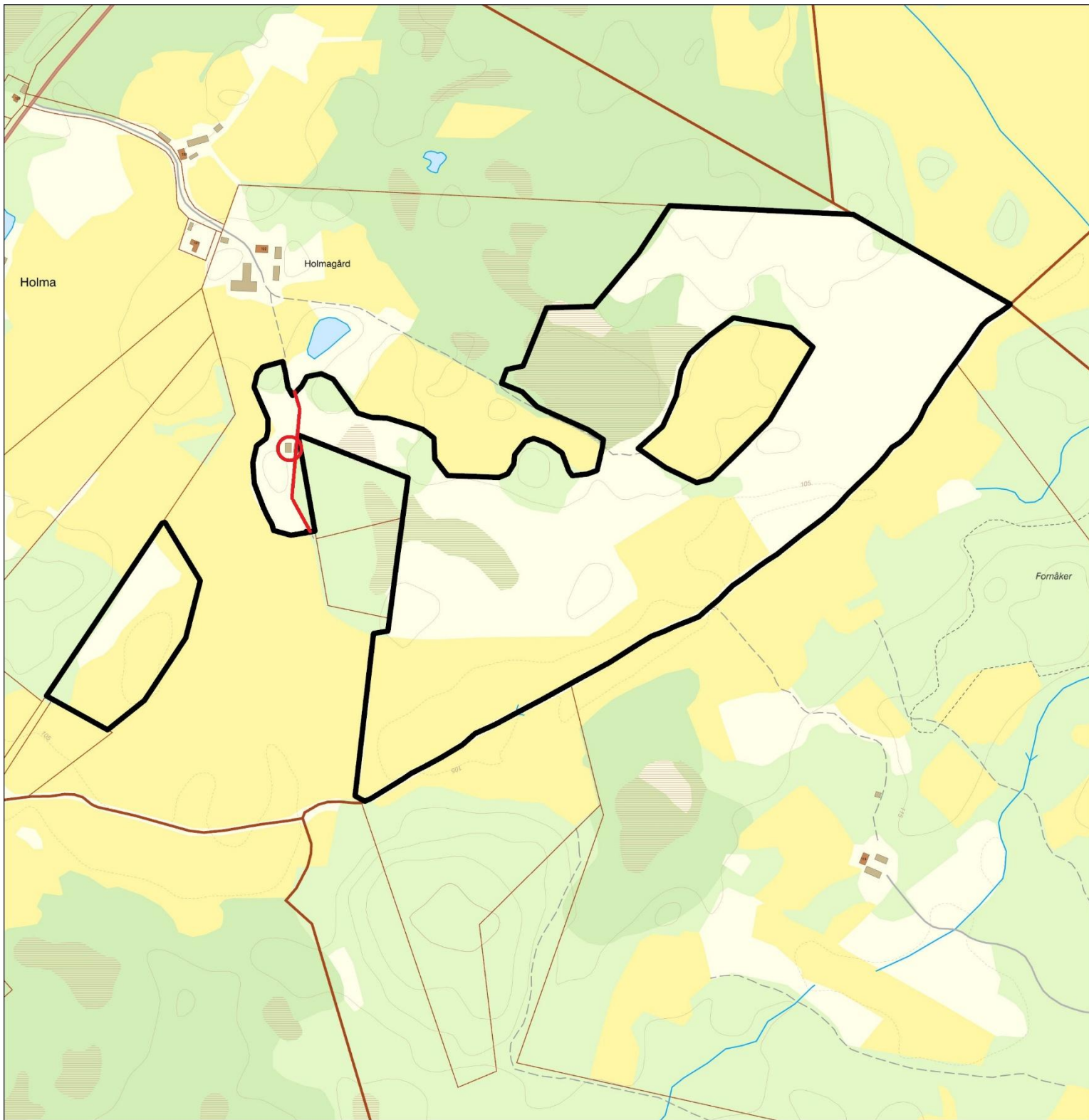
Föreskrift B5

Föreskrift B6

Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 26393-2025

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga 3. Karta med markerade undantag från föreskrifter

Föreskrifterna gäller ej normalt underhåll av befintligt skjul, som är markerat med röd ring på kartan.

Föreskrifterna gäller ej normalt underhåll av befintlig väg, markerat med rött streck.

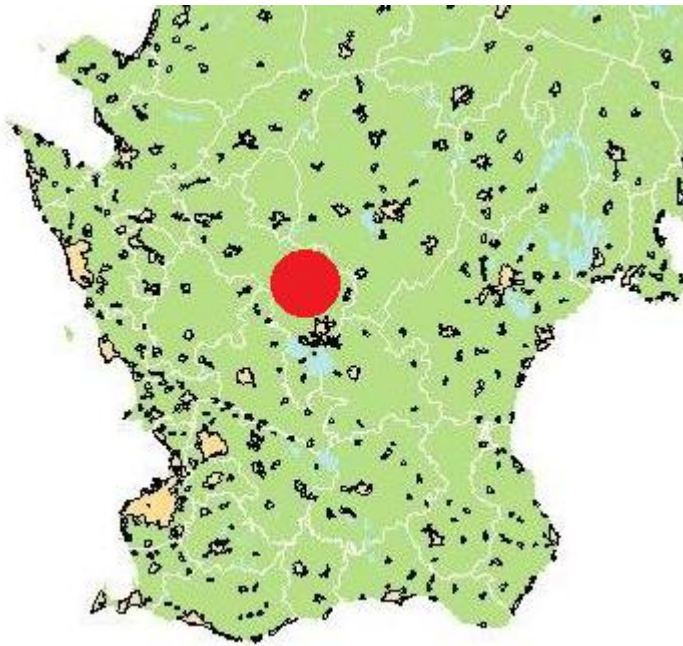
Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 26393-2025

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Skötselplan för naturreservatet Holmagård i Höörs kommun

Figur 1 Karta med naturreservatets ungefärliga läge

Fastställt: 2026-09-07
Planförfattare: Johan Johnmark
Diarienummer: 26393-2025, 1267-228
Omslagsbild: Fäladsmark, Holmagård 2025
Foton: Johan Johnmark

Innehåll

INLEDNING	6
1. SYFTET MED NATURRESERVATET	7
2. BESKRIVNING AV OMRÅDET	9
2.1 Administrativa uppgifter	9
2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden	9
2.2.1 Geomorfologi, hydrologi och landskapsbild	9
2.2.2 Historik och nuvarande markanvändning	9
2.2.3 Biologi	12
2.2.4 Friluftsliv	13
2.2.5 Vad kan påverka området negativt?	13
3. ÖVERSIKT AV MÅL, SKÖTSELÅTGÄRDER OCH PLANERAD MARKANVÄNDNING	13
3.1 Övergripande mål	13
3.1.1 Generella åtgärder	14
3.2 Konsekvenser av klimatförändringar	14
3.3 Hydrologisk restaurering	14
3.4 Populationsstärkande åtgärder	16
3.4.1 Åtgärder för fjärilar, humlor och vildbin	16
3.4.2 Åtgärder för stare (VU)	16
3.4.3 Åtgärder för slåttergubbe (VU) och Natura 2000-art (kod 1762)	16
3.4.4 Åtgärder för slåtterfibbla (NT)	16
4 SPECIFIKA MÅL OCH SKÖTSELÅTGÄRDER FÖR SKÖTSELOMRÅDENA	17
4.1 Skötselområde Fäladsmark, cirka 15,3 hektar	17
4.1.1 Beskrivning:	17
4.1.2 Bevarandemål:	18
4.1.3 Restaureringsåtgärder:	18
4.1.4 Skötselåtgärder:	18
4.2 Skötselområde Öppen betesmark cirka 13,5 hektar	19
4.2.1 Beskrivning:	19
4.2.2 Bevarandemål:	19

4.2.3 Restaureringsåtgärder	20
4.2.4 Skötselåtgärder:.....	20
4.3 Skötselområde Lövskog cirka 0,9 hektar.....	20
4.3.1 Beskrivning:.....	20
4.3.2 Bevarandemål:.....	20
4.3.3 Restaureringsåtgärder:.....	21
4.3.4 Skötselåtgärder:.....	21
4.4 Skötselområde Barrsumpskog, cirka 3,4 hektar	21
4.4.1 Beskrivning:.....	21
4.4.2 Bevarandemål:.....	22
4.4.3 Restaureringsåtgärder:.....	22
4.4.4 Skötselåtgärder:.....	22
4.5 Skötselområde Ädellövdungar, cirka 2 hektar	22
4.5.1 Beskrivning:.....	22
4.5.2 Bevarandemål:.....	23
4.5.3 Restaureringsåtgärder:.....	23
4.5.4 Skötselåtgärder:.....	23
4.6 Skötselområde Byggnad	23
4.6.1 Beskrivning:.....	23
6 FRILUFTSLIV	24
6.1 Allmän inledning	Fel! Bokmärket är inte definierat.
6.2 Information	Fel! Bokmärket är inte definierat.
7 JAKT OCH FISKE.....	24
8 UTMÄRKNING AV NATURRESERVATETS GRÄNSER	25
9 TILLSYN	25
10 DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	25
10.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder.....	25
10.2 Revidering av skötselplanen.....	25
10.3 Uppföljning av kostnader.....	25
11 KOSTNADSANSVAR OCH PRIORITERINGAR	25
Markskötsel	26

Markskötsel	27
Anläggningar	28
12 RÖDLISTADE ARTER.....	29
13 KÄLLOR	30
13.1 Kartor	30
BILAGA A. SKÖTSELOMRÅDESKARTA	31
BILAGA B. LIVSMILJÖTYPKARTA.....	32

Inledning

Skötselplanen beskriver ett områdes värden enligt befintligt kunskapsläge och redogör även för hur och när dessa värden ska skötas. Bakom detta ligger syftena med bildandet av ett naturreservat. Syftena styr vilka föreskrifter (regler) som ska gälla. Föreskrifterna redovisas i det dokument där bildandet av naturreservatet beslutas. Men, för att uppnå syftena med ett naturreservat kan det också krävas en särskild skötsel – vilket redovisas i detta dokument.

Skötselplanen anger också vad som är viktigast att göra om förvaltaren av naturreservatet, dvs. den som är ansvarig för skötseln, behöver prioritera. Skötselplanen vänder sig dock inte bara till förvaltaren utan även till markägare och andra intressenter.

Länsstyrelsen har ett övergripande ansvar för att statligt bildade naturreservat sköts. Länsstyrelsen har också ansvar för tillsynen och uppföljning i statliga naturreservat. Förvaltningen kan överlåtas till andra, till exempel en stiftelse eller den kommun där naturreservatet är beläget. De praktiska skötselåtgärderna utförs oftast av markägare, arrendatorer, entreprenörer eller andra som förvaltaren har skötselavtal med.

Skötselplanen börjar med en beskrivande del där bland annat naturreservatets syften och vilka natur- och bevarandevärden som finns redovisas. Därefter följer en redogörelse för bevarandemålen och för hur naturreservatet ska skötas för att uppnå målen och syftena.

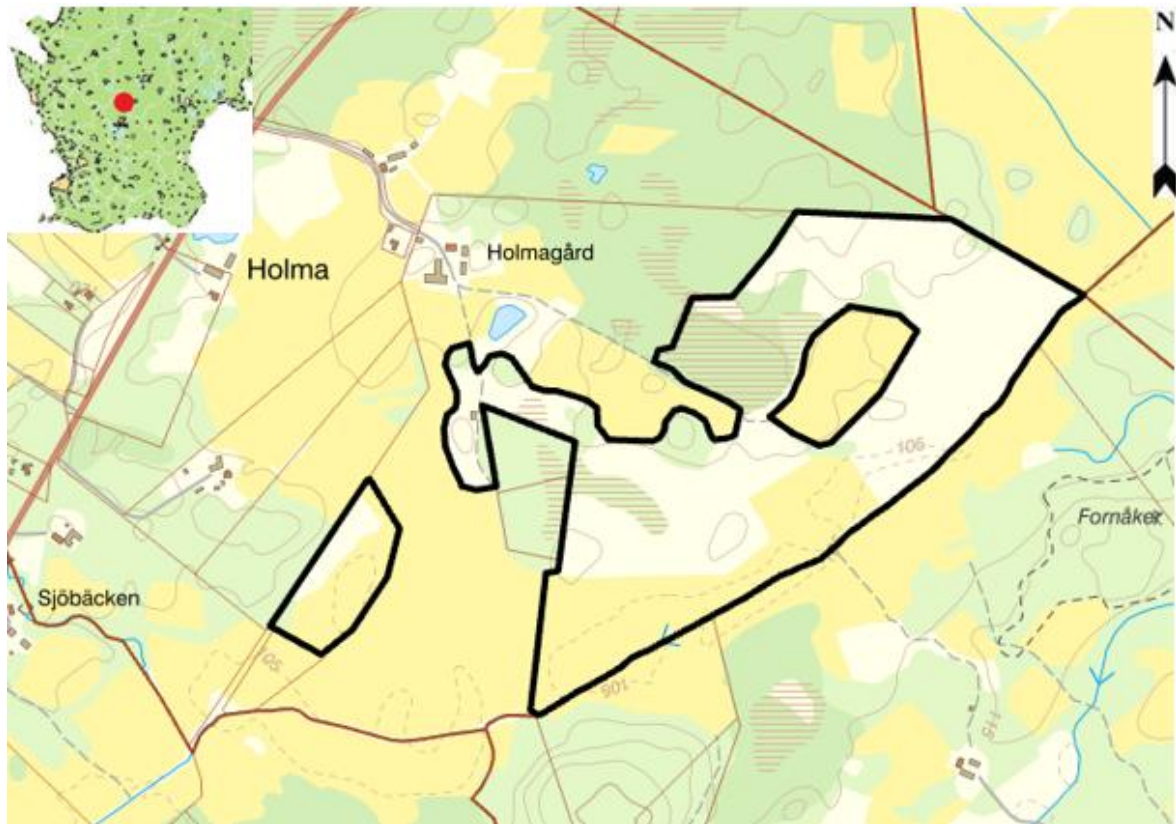
1. Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara en skånsk fäladsmark med lång hävdtradition och den biologisk mångfald som finns här samt att skydda, vårda, bevara och återställa och nyskapa värdefulla naturmiljöer kopplade till områdets fäladsmark, ädellövdungar och småvatten. Kulturpräglade naturmiljöer med betesmark med dess biologiska mångfald ska bevaras och återställas. Ädellövdungar och lövsumpskogar ska bevaras och återställas. Områdets hydrologi ska om möjligt restaureras. I området förekommande värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter ska skyddas, återställas och nyskapas.

Syftet ska uppnås genom att:

- Bevara och restaurera en öppen naturbetesmark med inslag av enbuskar, blommande buskar och solitära träd,
- Bevara och restaurera artrika låglandsgräsmarker, torra hedar, enbuskmarker och fuktängar,
- Fortsatt hävd av området med bete av nöt och med bränning,
- Införa ambulerande stängsel för att periodvis betesfreda delar av området,
- Naturvårdsinriktad utglesning av träd som står i betesmarker, ädellövdungar och lövsumpskogar, nyplantering av träd och buskar på betesmark,
- Lämna kvar död ved,
- Plantera eller så in för området lämpliga hotade och sällsynta arter, som är kopplade till områdets biotoper,
- Efter utredning: lägga igen avvattande diken för att blötlägga mark,
- Gynna i området förekommande habitatlistad, rödlistad eller sällsynt art,
- Ta bort eventuellt främmande arter,

Inom området ska nödvändiga åtgärder vidtas för att uppnå syftet med naturreservatet. Syftet ska även uppnås genom att utvärdera och anpassa skötseln i överensstämmelse med ny kunskap om biologiska värden.

Figur 2 Naturreservatet är utmärkt med heldragen svart linje på kartan. Skala 1:10 000.

2. Beskrivning av området

2.1 Administrativa uppgifter

Namn:	Holmagård
Kommun:	Höör
Natura 2000-ID:	-
DOS-ID1	1139254
Gränser:	Området begränsas av mitten av svart heldragen linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Berörda fastigheter:	Rörums-Holma 1:30
Markägarkategori:	Enskild
Läge:	Cirka 13,5 km norr om Höör
Koordinat centralpunkt	E: 409380 N: 621340, SWEREF 99 TM
Huvudavrinningsområde:	Rönne å
Vattenförekomst:	Övrigt vatten, WA59827031
Inskrivna nyttjanderätter:	Finns i akten
Gemensamhetsanläggningar:	Finns i akten
Areal:	35,2 ha (varav land 34,5 ha)
Förvaltare:	Länsstyrelsen

2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden

2.2.1 Geomorfologi, hydrologi och landskapsbild

Området ligger cirka 13,3 kilometer norr om Höör. Berggrunden utgörs av granit. Området ligger inom en större isälvsavlagring med en isälvsediment avlagringar omgiven av kraftig variation av sandig morän, grusig morän, svämsediment bestående av ler-silt och kärrtorv samt mossetorv. Detta har lett till en mångfald av naturtyper på en begränsad yta.

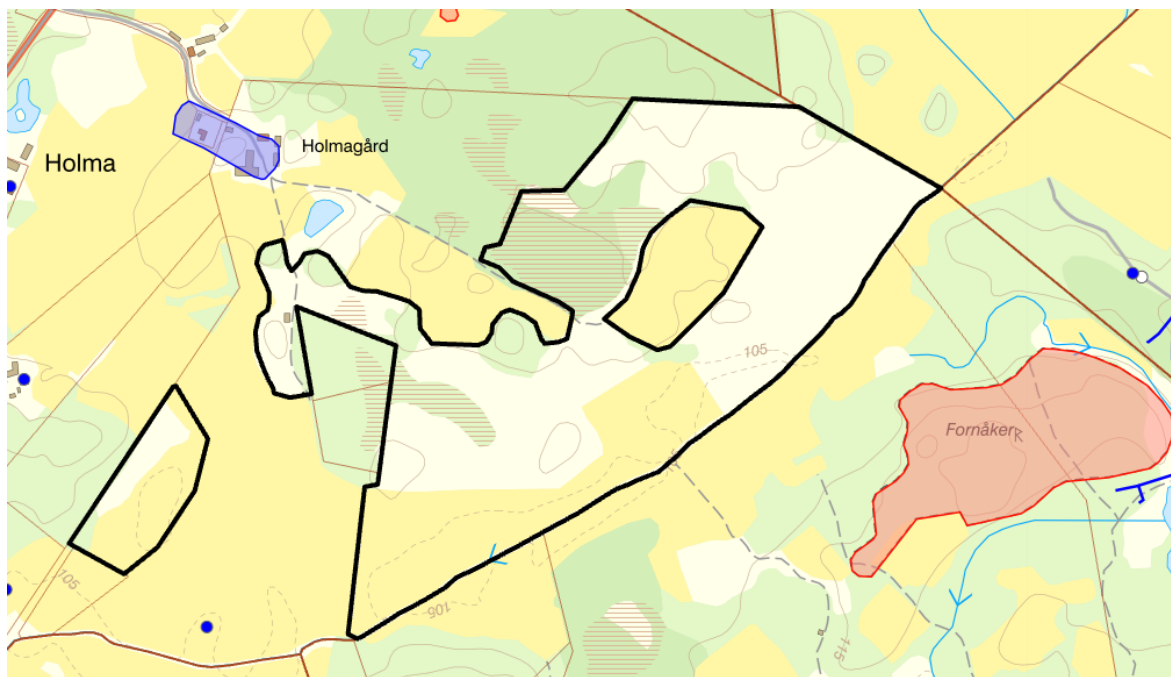
2.2.2 Historik och nuvarande markanvändning

Området utgör till stora delar ett välhävdat gammalt kulturlandskap med fäladsmark med mycket lång kontinuitet som betesmark för nötkreatur. Här finns gott om välmående enar och grova ekar. I svackorna finns sumpskog av både barr och löv. Betesmarkerna ner mot bäcken i sydöst är träd- och buskfria.

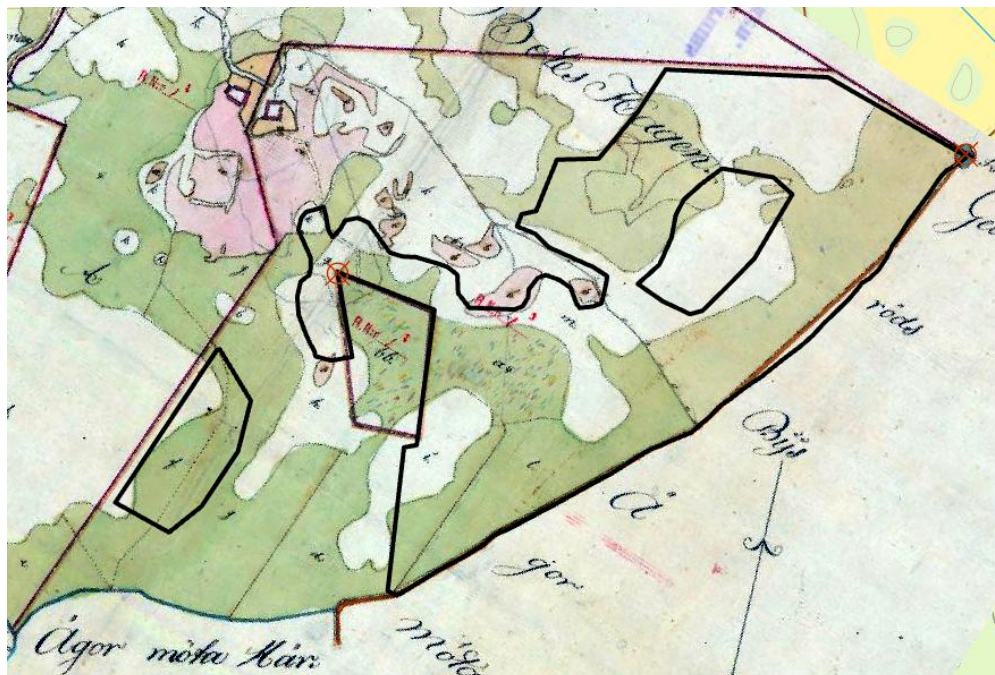
Holmagård ligger på gränsen mellan slättbygd i söder och skogsbygd i norr och utgörs av risbygd (mellanbygd). Här var boskapsskötsel den viktigaste inkomstkällan förr. Enskifteskartan från år 1808 har stora likheter med dagens markanvändning, ett

¹ ID-nummer i Naturvårdsverkets databas Vic Natur.

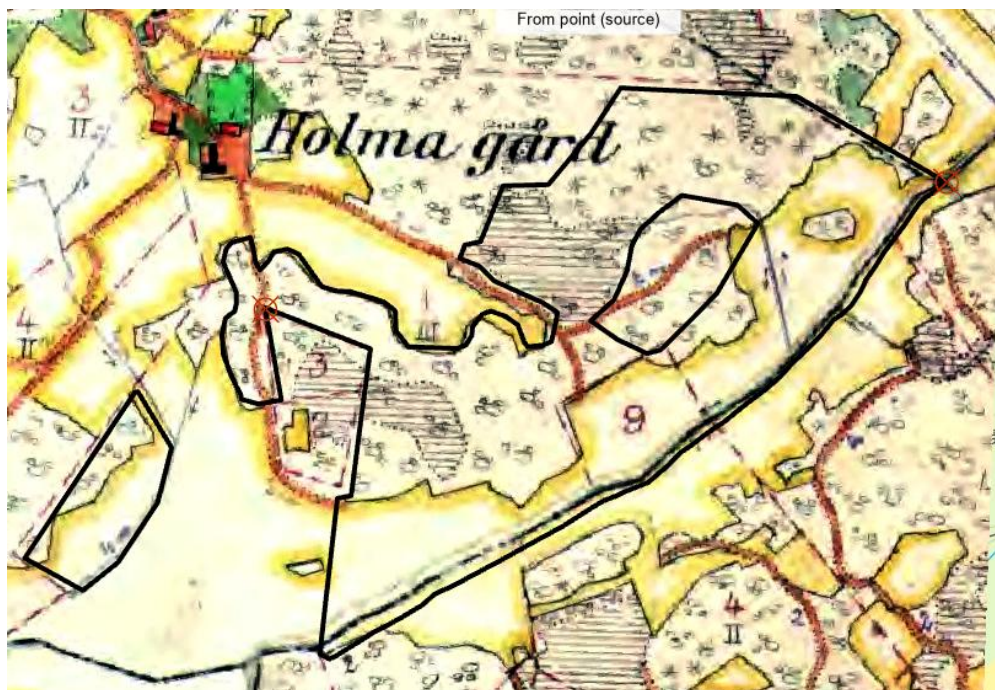
småbrutet odlingslandskap, där dock dåtidens ängsmarker idag utgör betesmarker. Det finns inga registrerade fornlämningar inom området. Likväl finns här stenröjda ytor och stenmurar.

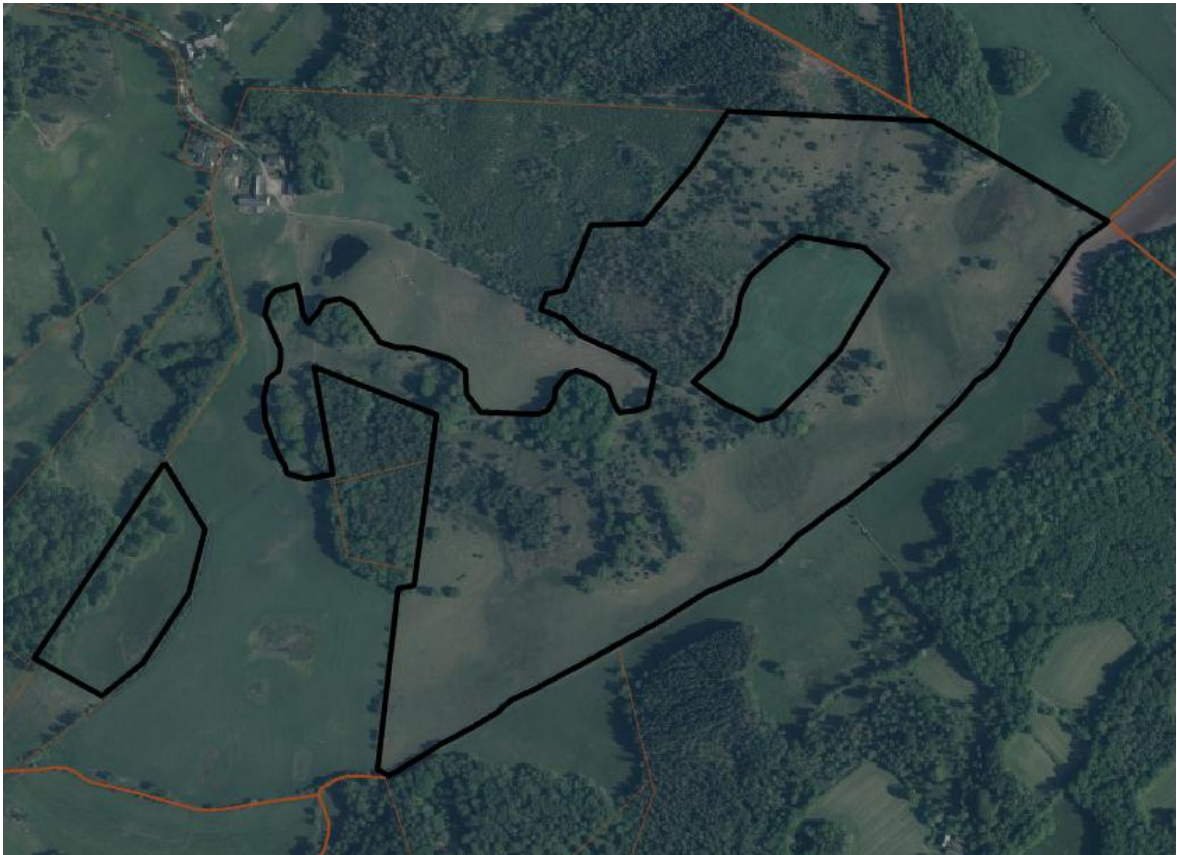
Figur 3 Markerade fornlämningar i området

Figur 4 Enskiftet år 1808 anger "Beteshagen" för den nordöstra delen. Även inom denna tas en del hö. En hägnad syns tydligt avgränsa beteshagen mot sydväst. Ängsmarken är markerad i grönt och åkermark i rosa. Övriga torra backar är markerade i vitt.

Figur 5 Häradsekonomiska kartan från år 1926. Stora delar nyttjas nu som åker medan övrig mark nyttjades som betesmark. Notera att dagens barrsumpskog var betydligt trädlösare.

Figur 6 Ortofoto från år 2024. Ädellövsboden är välutbredd i området.

2.2.3 Biologi

Den mycket långa kontinuiteten som ängs- och betesmark har medfört att floran fortfarande består av rikliga mängder av slättergubbe, stagg, svinrot, ängsvädd, knägräs och fårsvingel, med inslag av ljung, blåsuga, bockrot, liten blåklocka, jungfrulin med flera arter. I området finns flera grövre vidkroniga ekar som har potential att bli jätteträd. Vidare finns här rikligt med vildaplar och enbuskar. Enarna är välmående och finns i flera generationer.

Livsmiljötyperna inom området består bland annat av torra hedar (4030), enbuskmarker (5130), artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat (6230), artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ (6270), fuktängar (6410) och trädklädd betesmark (9070).

Torvmarken som också ingår i betesmarken är trädbevuxen med tall och glasbjörk, av olika ålder. Fältskiktet utgörs bland annat av klockljung, kråklöver, vattenklöver och stjärnstarr.

Fågellivet i betesmarken utgörs bland annat av stare, gröngöling, svart-vit flugsnappare, steglits, grönfink och hämpling. Röd glada födosöker regelbundet över området.

2.2.4 Friluftsliv

I dagsläget nyttjas området främst av närboende. Även om det finns värdefulla upplevelsevärden såsom tystnad och vacker natur så ligger det otillgängligt och saknar lämplig tillfartsväg. Länsstyrelsen har inte för avsikt att göra området mer tillgängligt.

2.2.5 Vad kan påverka området negativt?

- Bebyggelse, vägar, anläggningar och annan markexploatering och markanvändningsförändring, exempelvis skogsavverkning, skogsplantering och täktverksamhet.
- Avverkning av grova träd, betesmarkspräglade träd, senvuxna träd, socklar, hålträd, döda eller döende träd inom området. Borttagning och bortforsling av markliggande död ved.
- Brist på förnygring av nya träd som ska ta över efter de gamla träden.
- Dikning, dränering och andra ingrepp som ändrar de hydrologiska förhållandena.
- Brist på betesdjur, brist på betesplanering med fållindelning eller för hårt betestryck.
- Nedfall av luftföroreningar och luftburet kväve. Kvävenedfall påskyndar igenväxningen och kan påverka artsammansättningen i områdets naturtyper.
- Störningar kopplade till klimatförändringarna som t.ex. omfattande sommartorka, förändrat stormmönster med följd att träd faller i förtid.
- Införsel och spridning av invasiva och främmande arter via trädgårdsavfall.
- Nya sjukdomar och skadeorganismer som redan är införda eller har potential att bli ett problem om de införs.

3. Övergripande mål och åtgärder

3.1 Övergripande mål

Bevarandemålen är långsiktiga och det som gäller när området har gynnsam bevarandestatus. Det är viktigt att påpeka att de måste revideras allt eftersom ny kunskap kommer fram.

Ett övergripande bevarandemål för typiska arter i området är:

- Artrikedomen och arttätheten i områdets befintliga habitat ska bevaras och utvecklas.
- Förekomsten av rödlistade växt-, svamp- och djurarter, som är knutna till området, ska bevaras och utvecklas, så att de kan förnygra sig i långsiktigt livskraftiga populationer.

3.1.1 Generella åtgärder

- Hävd av betesmark genom bete med nötkreatur eller häst.
- Återskapa om möjligt en ännu mer naturlig hydrologi.
- Håll tillbaka granuppslag i hela området.
- Skapa mer död och döende ved.
- Vidta åtgärder för att stärka hotade arter.

3.2 Konsekvenser av klimatförändringar

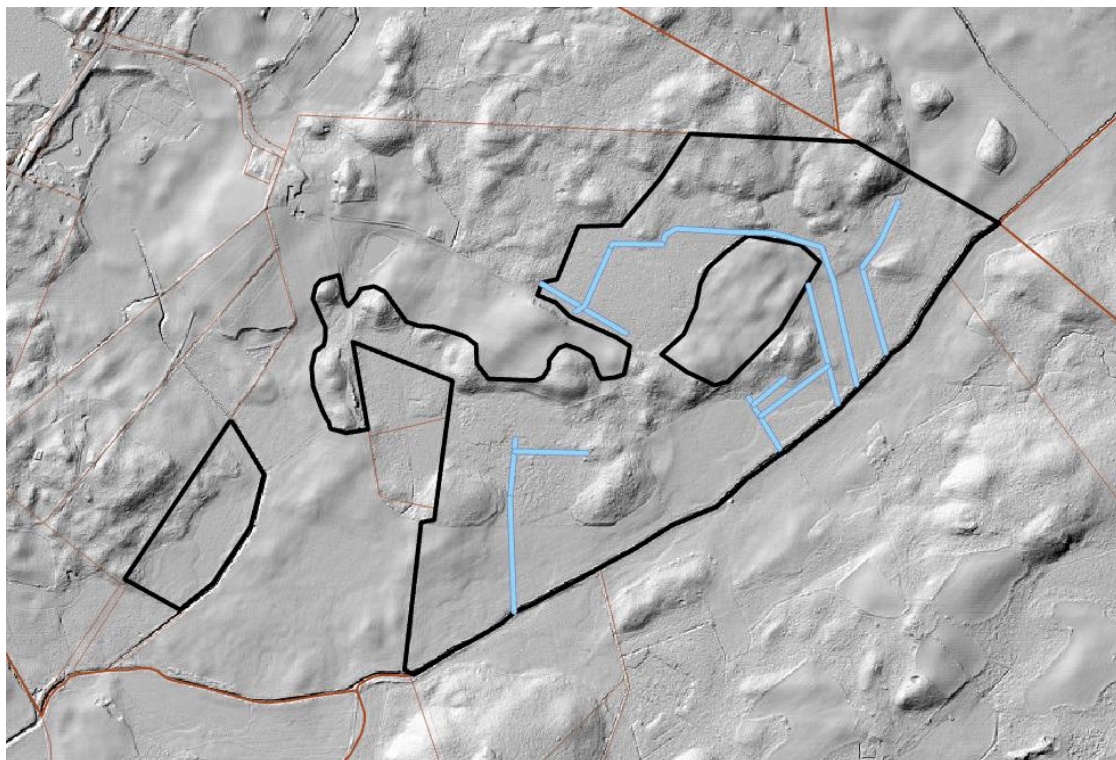
Vegetationszonerna kommer att flytta sig norrut i en takt som många arter inte hinner med i. Den prognostiserade ökade nederbörds mängden (15%) framför allt vintertid, kan komma att gynna utvecklingen sumpskogarna och fuktängen i området. De befarade torrare somrarna kan dock motverka denna utveckling, särskilt för lövsumpskogen och fuktängen. Torrare partier av betesmarkerna kan sommartid komma att förtorka med förlust av arter som följd. Ett varmare klimat kommer att gynna spridning av invasiva arter till naturreservatet vilka kan slå ut den inhemska floran och faunan.

Exempel på skötselåtgärder för att motverka eventuella problem orsakade av klimatförändringar:

- Återvätning av delar av området.
- Bevarande av skog, medförande att cirka 450 m³ trämassa kan fortsätta att binda in koldioxid.
- Förflyttning av arter.
- Bekämpande av främmande och invasiva arter.

3.3 Hydrologisk restaurering

I naturreservatet har ett flertal diken påträffats, se ljusblå sträck, nedan. För att kunna återgå till en för området mer naturlig hydrologi och ökad vattenhållningsförmåga behöver dessa läggas igen. Innan så sker måste utredning ske huruvida en igenläggning påverkar mark som ligger utanför naturreservatet. Igenläggningen får inte negativt påverka mark som ligger utanför naturreservatet. Dikena i området leder ut till markavvattningsföretaget "Skudderupsbäcken avd I, år 1929" som ligger utanför naturreservatet i dess sydvästra kant. Naturreservatet påverkar varken markavvattningsföretagets rättigheter eller skyldigheter.

Figur 7 Diken markerade med i blått

3.4 Populationsstärkande åtgärder

3.4.1 Åtgärder för fjärilar, humlor och vildbin

Fjärilar, humlor och vildbin finns inom de hävdade markerna. För att gynna dessa och fröspridning av växter bör betestrycket öka först efter midsommar. Området skulle även passa bra för året-runt-bete med en mindre besättning eller för vinterbete med påsläpp av djur från 15 augusti tills djurägaren anser att det är dags att ta hem dem, senast den 1 mars.

3.4.2 Åtgärder för stare (VU)

Staren har minskat i stor omfattning i Skåne och klassas i dagsläget av Artdatabanken som sårbar (VU). Staren födosöker på betesmarkerna i området och är beroende av bohål för sin häckning. Test har gjorts med uppsättning av holkar med mycket gott häckningsresultat redan påföljande häckningssäsong. Totalt bör minst 5 holkar sättas upp.

3.4.3 Åtgärder för slättergubbe (VU) och Natura 2000-art (kod 1762)

Slättergubbe, *Arnica montana*, finns i naturreservatet. Slättergubbe är upptagen i EU:s art- och habitatdirektiv, bilaga V. Slättergubbe är en art som kräver särskilda förvaltningsåtgärder för att minska risk för insamling och är klassad som VU (sårbar) av Artdatabanken. Arten får ej plockas inom naturreservatet. Blommorna är tyvärr välsmakande, åtminstone för häst, varför betesfredning under blomnings- och frösättningstiden behövs. År 2017 påträffades cirka 10 plantor, (150 bladrossetter, varav 3 plantor hade kvar sina blomstänglar. Målet bör vara minst 50 plantor inom området.

3.4.4 Åtgärder för slätterfibbla (NT)

Slätterfibbla (*Hypochaeris maculata*) (NT) har tidigare funnits i fäladsmarken. Arten har en minskande förekomst i hela mellanskåne, varför återintroduktion troligen behöver ske med material som ligger utanför lokal proveniens. Troligen har sammanfallande slumpfaktorer medfört att arten utgått från området. Arten tål bete bra (själva blommorna är betesbegärliga), men är känslig för tramp. Arten bör därför omfattas av betesfredning. Arten trivs på torr till frisk morän eller sandmark. Målet bör vara minst 100 plantor i området.

4 Specifika mål och skötselåtgärder för skötselområdena

Naturreservatet har delats in i 5 olika skötselområden,

- Skötselområde 1 – Fäladsmark
- Skötselområde 2 – Öppen betesmark
- Skötselområde 3 – Barrsumpskog
- Skötselområde 4 – Lövskog
- Skötselområde 5 – Ädellövdungar

4.1 Skötselområde Fäladsmark, cirka 15,3 hektar

4.1.1 Beskrivning:

Områden som baserat på stenbundenhet, utseende och artsammansättning kan ha varit betade sedan åtminstone medeltiden. Bevarandestatusen är mycket god i området och restaureringsbehovet litet.

Området är synnerligen lämpligt för vinterbete (oktober-april) eller för ett mindre antal djur på året-runt-bete. Försök har visat på att örterna gynnas kraftigt framför gräs, pga torkstress som uppstår när de betas vintertid, samt att kvist och knopp betas i stor omfattning under vintern, vilket minskar behovet av slyröjningar. Häst, nöt eller getter är lämpliga betesdjur. Bäst effekt fås om djuren tillåts sambeta. Bete med får under blomnings- och frösättningstid är olämpligt då fåren mycket gärna betar örterna. Fårbete har därför förbjudits under tidsperioden 1 april till 30 augusti.

Trädskiktet består av grova vidkroniga ekar och enar med inslag av fågelbär samt tall. Enstaka betesmarks-granar förekommer. Buskskiktet utgörs av enstaka bestånd av slån. Förekomsten av björnbär är mycket begränsad i området och ska så vara.

I området förekommer slåttergubbe (VU) med cirka 10 plantor (150 bladrossetter), svinrot (NT), ängsvädd, blåsuga, bockrot, jungfrulin, knägräs, stagg och ärenpris. Tidigare har även slätterfibbla (NT) förekommit i området, vilken bör återintroduceras.

Fågellivet utgörs av bland annat stare (VU), gulsparr (NT), gröngöling och törnskata. De mer trädbevuxna delarna skulle vara lämplig häckningsmiljö för svartvit flugsnappare (NT).

Figur 8 Stenbunden fäladsmark

Figur 9 Vidkroniga ekar och enbuskmarker

4.1.2 Bevarandemål:

- Betad delvis trädklädd fäladsmark med ett trädskikt som domineras av en med inslag av vidkroniga ekar, apel, fågelbär, tall och enstaka betesmarksgrannar. Där en förekommer bör enen prioriteras att bevaras före andra trädslag, om dessa andra trädslag inte har ett högt naturvärde. Den totala träd täckningsgraden bör ligga kring 5–10%. Solbelysta enar ska eftersträvas. Övriga träd ska vara av olika ålder. Målet är att få minst 5 till 10 riktigt grova gamla mulminnehållande träd i området, främst ekar.
- Buskskiktet bör ligga kring 5% och främst bestå av slån och vildrosor.
- Floran ska utgöras av betesgynnade arter som stagg, slåttergubbe, svinrot, ängsvädd, blåsuga, bockrot och jungfrulin. Blommande växter ska eftersträvas, då dessa är en viktig nektar och pollenkälla för fjärilar, humlor, vildbin och vedlevande insekter. De hävdgynnade arterna ska ges möjlighet att blomma och sprida frön. Vegetationen ska vara väl avbetad någon gång varje år.
- Stare och gulspärv bör häcka årligen i området.

Bevarandemålet är i det närmaste uppnått.

4.1.3 Restaureringsåtgärder:

- Insådd eller plantering av slåttergubbe (VU) med mål 50 plantor och slåtterfibbla (NT) med mål 100 plantor.
- Uppsättning av minst 5 holkar för stare och 5 holkar för svartvit flugsnappare.
- Vid bete under vinterperiod kan det vara aktuellt att uppföra vindskydd/byggnad för betesdjuren. Undantag från föreskrifter finns för detta. Vidare finns undantag från föreskrifter gällande viss utfodring av betesdjur.

4.1.4 Skötselåtgärder:

- Fortsatt bete med nöt och/eller hästar. Bete med får, får ej ske under tidsperioden 1 april till 30 augusti. Djur som används för hävd av området och som avmaskats ska ha en karenstid på 14 dagar innan betespåsläpp.

- Vid behov får avverkning och bortforsling av träd och buskar ske. Avverkning och uttransport/uppeldning ska ske under månaderna augusti-mars. Avverkat material tillfaller markägaren. Om träd överstigande 30 cm i brösthöjd behöver tas ned ska de ställas som högstubbar med en höjd på 2–4 meter.
- Fortlöpande röjning av igenväxningsvegetation. Vårbränning får ske vid behov.
- Betesfredning i syfte att gynna blomning, fjärilar, humlor och bin bör ske årligen och ambulerande med provisoriska elstaket eller via fällindelning. Där djuren släpps på först efter fröavgång. De betesfredade områdena bör särskilt placeras där slåttergubbe och slåtterfibbla växer.

4.2 Skötselområde Öppen betesmark cirka 13,5 hektar

4.2.1 Beskrivning:

Ett sammanhängande större område mellan fäladsmarken och diket i öster. Området består av kärrtorv och har tidigare varit uppodlat. På grund av marksjunkning har området de senaste decennierna nyttjats för höskörd. I dagsläget nyttjas det enbart för bete. Återkommande putsning sker av vecketåg. Området har stor betydelse för upplevelsen av den öppna landskapsbilden. Vid en försumpning i norra delen förekommer bland annat tofsvipa (VU). Artmässigt behöver den öppna betesmarken stärkas upp. En lämplig art att så eller plantera in är ängsvädd (som förekommer i naturreservatet).

Figur 10 Den öppna betesmarken sedd ifrån sydväst

4.2.2 Bevarandemål:

- Öppen betesmark, som betas årligen. Floran ska domineras av hävdgynnade arter.
- Arealen betesmark får minska ifall våtmarker anläggs inom området.

Bevarandemålet är inte uppnått. Artmångfalden behöver stärkas upp.

4.2.3 Restaureringsåtgärder

- Insådd eller plantering av för jordmånen lämpliga arter, som till exempel ängsvädd.

4.2.4 Skötselåtgärder:

- Bete med nöt och/eller hästar. Bete med får, får ej ske under tidsperioden 1 april till 30 augusti. Djur som används för hävd av området och som avmaskats ska ha en karenstid på 14 dagar innan betespåsläpp.
- Vid behov får putsning av veketåg och annan ohäldsvegetation ske.

4.3 Skötselområde Lövskog cirka 0,9 hektar

4.3.1 Beskrivning:

Första generationen igenväxningsskog på område som tidigare nyttjats för torvtäkt. Glasbjörk dominerar med inslag av asp, ek och rönn. Området betas.

Figur 11 Lövskog på torvmark

4.3.2 Bevarandemål:

- Flerskiktad lövskog bestående av främst glasbjörk med inslag av asp, ek och rönn. Krontäckningen bör ligga kring 70%.
- Aspen ska gynnas på bekostnad av övriga trädslag.
- Mängden död ved i form av döda träd, högstubbar och lågor ska vara riklig, ett riktvärde bör vara minst 20 kbm/ha. Tillförseln av död ved bör ligga kring 1–2 kbm/ha och år.
- Gran ska inte förekomma inom skötselområdet.
- Främmande arter ska inte förekomma inom skötselområdet.
- Området får vara mycket svårframkomligt.
- Området får betas.

Bevarandemålet är till stora delar redan uppnått, med undantag av att området bör, om möjligt, återvätas, mängden död ved behöver öka och området behöver gransaneras.

4.3.3 Restaureringsåtgärder:

- Låta utreda möjligheten att återväta området utan att det negativt påverkar mark som ligger utanför naturreservatet. Om utredning visar att så är möjligt bör återvätning ske.
- Nyskapa cirka 1–2 kbm död och döende ved /ha och år.
- Rökning, ringbarkning eller fällning av samtliga granar över tid. Det får inte förekomma mer än 3 skogskubikmeter färsk ny död gran per hektar, för att undvika granborreangrepp.

4.3.4 Skötselåtgärder:

- Ringbarkning av träd för att kunna uppnå bevarandemålen. Ringbarkningen ska spridas i tid för att kontinuerligt skapa ny död ved. Allt avverkat material ska lämnas kvar i naturreservatet.
- Rökning av gran.

4.4 Skötselområde Barrsumpskog, cirka 3,4 hektar

4.4.1 Beskrivning:

Ett betat område som utgörs av kärrtorv bevuxen med högvuxen skog av tall med inslag av glasbjörk och klibbal. Ett kraftigt uppslag av yngre tall förekommer. Fältskiktet utgörs främst av olika arter starr, lingon, vitmossa, husmossa och björnmossa. Bete i denna naturtyp är mycket ovanlig i Skåne och välkomnas. Fågellivet utgörs bland annat av entita (NT).

Figur 12 Barrsumpskogen

4.4.2 Bevarandemål:

- Betad barrsumpskog bestående av tall med inslag av klibbal och glasbjörk.
- Krontäckningen bör variera mellan 50–80% med målsättning att ljus ska släppas ner så att fältskiktet är sammanhållet och betesbegärligt.
- Förekomst av fyra till fem lågor av träd över 20 centimeter i brösthöjdsdiameter, per hektar.
- Gran bör inte förekomma i området.

4.4.3 Restaureringsåtgärder:

- Gallring av träd så att bevarandemålet kan uppnås. Fällda träd bör köras ut ur naturreservatet. Avverkning och uttransport ska ske när djup tjäle råder. Djupa körskador får ej uppstå. Avverkat material som ska lämna naturreservatet tillfaller markägaren. Om träd överstigande 30 cm i brösthöjd behöver tas ned ska de ställas som högstubbar med en höjd på 2–4 meter.
- Røjning, ringbarkning eller fällning av samtliga granar över tid, så att det ej förekommer mer än 3 skogskubikmeter färsk ny död gran per hektar.

4.4.4 Skötselåtgärder:

- Bete med nöt och/eller hästar. Bete med får, får ej ske under tidsperioden 1 april till 30 augusti. Djur som används för hävd av området och som avmaskats ska ha en karenstid på 14 dagar innan betespåsläpp.
- Kontinuerligt skapa nya högstubbar eller lågor.
- Røjning av gran.

4.5 Skötselområde Ädellövdungar, cirka 2 hektar

4.5.1 Beskrivning:

Fyra mer höglänta områden som är bevuxna med ädellöv, främst ek och bok. Områdena betas.

Figur 13 Ädellövdungar

4.5.2 Bevarandemål:

- Ädellövdungar främst bestående av ek med inslag av andra lövträd.
- Områdena ska betas årligen.
- Dungarna ska fungera som sol- och väderskydd för betesdjur i ett övrigt tämligen öppet beteslandskap.
- På sikt ska här finnas grova träd med mulmförekomst och ersättare till dessa.
- Gran ska ej förekomma inom området.

4.5.3 Restaureringsåtgärder:

- Försiktig naturvårdsgallring av träd för att gynna vidkronighet. Piskare som går upp i ek kronorna ska särskilt tas bort. Vid fällning ska stubbe på cirka 50 centimeter lämnas. Enstaka träd per grupp ska ringbarkas och lämnas som död ved. Allt avverkat material får utköras ur naturreservatet och tillfaller markägaren.
- På sikt behövs ersättningsträd, främst av ek, tillåtas komma upp. Plantering kan bli aktuellt och ska då vara av lokal proveniens. Plantorna kommer behöva skydd från betesdjur.

4.5.4 Skötselåtgärder:

- Bete med nöt och/eller hästar. Bete med får, får ej ske under tidsperioden 1 april till 30 augusti. Djur som används för hävd av området och som avmaskats ska ha en karenstid på 14 dagar innan betespåsläpp.
- Vid behov återkommande försiktig naturvårdsgallring.

4.6 Skötselområde Byggnad

4.6.1 Beskrivning:

En byggnad, garage/förråd, står i naturreservatet. Byggnaden är markägarens och har rätt till att nyttja och underhålla byggnaden som garage/förråd.

Figur 14 Garage/förråd

6 Friluftsliv

Naturreservatet ligger mycket svåråtkomligt till för besökare. Då den enda infartsvägen avslutas i en gårdsplan, med hemfridszon. Inom ramen för nya frivilliga formella skydd har hänsyn tagits till markägarens önskan att inte anlägga vare sig parkeringsplats, led eller annan anläggning i området. Naturreservatet kommer därför inte att tillgängliggöras på något vis. Allemansrätten gäller medförande att eventuell besökare behöver iaktta hemfridszon. Ingen informationstavla kommer att sättas upp.

7 Jakt och fiske

Vildsvin är väletablerade i området och delar av området är utsatt för omfattande uppbökning. Föreskrift finns mot förbud att utfodra jaktbart vilt. Bakgrunden till denna föreskrift är att motverka utläggning av foder för att kunna hålla onormalt höga viltstammar som även kan påverka angränsade odlingsmark och ge ökad näringstillförsel vid foderutläggning samt att fältskiktet kan ta stor skada vid onormalt höga viltstammar. För att begränsa förekomsten av vilt har undantag från föreskrifterna A2, A9 och C7 inskrivits vilka gäller utplacering av maximalt fem jakttorn och därtill hörande utfodring med spridare som sprider majs eller spannmål i syfte att motverka omfattande mark- och vegetationsskador från vilt. Vidare finns undantag från föreskrifterna C3 och C8 att de ej gäller för innehavare av jakträtten inom naturreservatet vid jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagstiftningens bestämmelser.

8 Utmärkning av naturreservatets gränser

Gränsutmärkning ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar snarast efter att beslut om bildande av naturreservat har vunnit laga kraft. Gränsmarkeringar underhålls och förnyas vid behov. Miljövänligt material eftersträvas för gränsutmärkningsstolpar och skyltar.

9 Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för tillsynen i naturreservatet. Eftersom varken parkeringsplats eller några leder kommer att anläggas kommer antalet besökare sannolikt vara mycket få, varför behovet av tillsyn kommer vara mycket lågt.

10 Dokumentation och uppföljning

10.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder

Uppföljning av bevarandemål ska ske i enlighet med de anvisningar som Naturvårdsverket utfärdar. Skötseln av naturreservatet följs upp kontinuerligt så att bevarandemål och syfte med naturreservatet uppnås. Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning och avrapportering av skötselåtgärder. Dokumentation ska ske när anläggningar rustas upp eller nyanläggs.

10.2 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare, dock kan uppföljning av bevarandemålen medföra att skötselåtgärder måste anpassas efter ny kunskap.

10.3 Uppföljning av kostnader

Görs årligen av den som enligt avtal ansvarar för skötseln. Avrapportering ska ske till Länsstyrelsen årligen.

11 Kostnadsansvar och prioriteringar

Om det utgår annan statlig ersättning för skötsel av marker, till exempel miljöersättning, ersättning för restaurering etc. kan inte föreslagna skötselåtgärder (eller motsvarande åtgärder) utföras eller finansieras av reservatsförvaltningen.

Tabell 1. Sammanfattning och prioritering av skötselplanens åtgärder. Prioritering inom intervall 1–3 där 1 är högsta prioritet att genomföra.

Markskötsel

Skötselåtgärd	Tidpunkt	Skötselområde	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Genomförande av åtgärder för att nå skötselområdenas mål	Löpande	Hela naturreservatet	Förvaltaren	1	Förvaltaren kan genom skötselavtal överföra ansvaret för vissa av ovanstående punkter.
Bete med nöt eller häst	Årligen	Fäladsmark, Öppen betesmark och barrsumpskog	Markägaren eller arrendator	1	-
Fällning av träd eller skapande av död ved	Vid behov	Fäladsmark, barrsumpskog, lövskog och ädellövdingar	Förvaltaren	3	Åtgärderna görs motor-manuellt
Röjning av igenväxningsvegetation i betesmark, inklusive putsning	Löpande	Fäladsmark, öppen betesmark och ädellövdingar	Den som inhämtar miljöstöd	1	Barrsumpskogen bedöms ej uppfylla kraven för nuvarande miljöstöd
Betesfredning	Årligen	Fäladsmark	Förvaltaren i samråd med markägare och arrendator	1	Främst där slåttergubbe växer
Höskörd	Vid behov	Öppen betesmark	Markägaren eller arrendator	3	-
Vårbränning	Vid behov	Öppen betesmark, fäladsmark	Förvaltaren	3	-
Ringbarkning och röjning av gran	Vid behov	Lövskog	Förvaltaren	2	Det får ej förekomma mer än 3 skogskubikmeter färsk gran per hektar
Borttagande av invasiva och eller främmande arter	Löpande	Hela naturreservatet	Förvaltaren	2	-

Markskötsel

Skötselåtgärd	Tidpunkt	Skötselområde	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Stödinplantering/insådd av för biotoperna lämpliga arter	Vid behov	Fäladsmark och öppen betesmark	Förvaltaren	3	Lokal proveniens, med undantag av slätterfibbla
Stödplantering av ek inklusive skydd mot betesdjur	Vid behov	Ädellövdungar	Förvaltaren	3	Lokal proveniens
Hydrologisk utredning	När resurser finns		Länsstyrelsen	2	-
Genomförande av restaurering av hydrologin	När resurser finns		Ej klarlagt	2	-
Övervakning av florans, faunans och svamparnas utveckling	Vid behov	Hela naturreservatet	Förvaltaren	3	-
Revidering av skötselplan	Vid behov	-	Länsstyrelsen	3	Vid behov
Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder	Efter anvisningar från Naturvårdsverket	-	Förvaltaren	2	-
Tillsyn av naturreservatet	Löpande	-	Länsstyrelsen	3	Låg prioriterat område då anläggningar för friluftslivet ej ska uppföras

Anläggningar

Skötselåtgärd	Tidpunkt	Skötselområde	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Utmärkning av naturreservatets gränser	Snarast efter att beslutet trätt i laga kraft	-	Förvaltaren	1	Översyn vart 10:e år
Underhåll av befintliga stängsel	Löpande	Hela naturreservatet	Markägaren	1	-
Anordnande med vatten till betesdjur	Vid behov	Fäladsmark och öppen betesmark	Markägaren eller arrendatorn	1	-
Uppsättning och underhåll av holkar för fladdermöss och skogsduva	Snarast sedan löpande	Ädellövsog	Förvaltaren	2	Stare 10 stycken Svartvit flugsnappare 5 stycken

12 Rödlistade arter

Tabell 2. Förekomst av rödlistade arter inom naturreservatet

- rödlistade arter uppdelade enligt Artdatabankens kategorier: Nationellt utdöd (RE); Akut hotad (CR); Starkt hotad (EN); Sårbar (VU); Nära hotad (NT); Kunskapsbrist (DD), (Artdatabanken 2025)
- arter (EU) är de arter som för vilka Sverige ska peka ut Natura 2000-områden, det vill säga arter som är listade i EU:s fågeldirektiv (direktiv 79/409/EEG) bilaga 1, art- och habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEG) bilaga 2 eller listan över arter våtmarksfåglar som angetts förekomma inom Natura 2000-områden i Sverige
- arter (övriga EU) som är listade i EU:s art- och habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEG) bilaga 4 omfattas av ett generellt artskydd

RE	CR	EN	VU	NT	LC
Nationellt utdöd	Akut hotad	Starkt hotad	Sårbar	Nära hotad	Livskraftig

Tabell över rödlistade arter/ Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annan fakta
Kärlväxter	Slättergubbe	<i>Arnica montana</i>	VU
Kärlväxter	Svinrot	<i>Scorzonera humilis</i>	NT
Fåglar	Stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	VU
Fåglar	Grönfink	<i>Chloris chloris</i>	VU
Fåglar	Tofsvipa	<i>Vanellus vanellus</i>	VU
Fåglar	Entita	<i>Poecile palustris</i>	NT
Fåglar	Björktrast	<i>Turdus pilaris</i>	NT

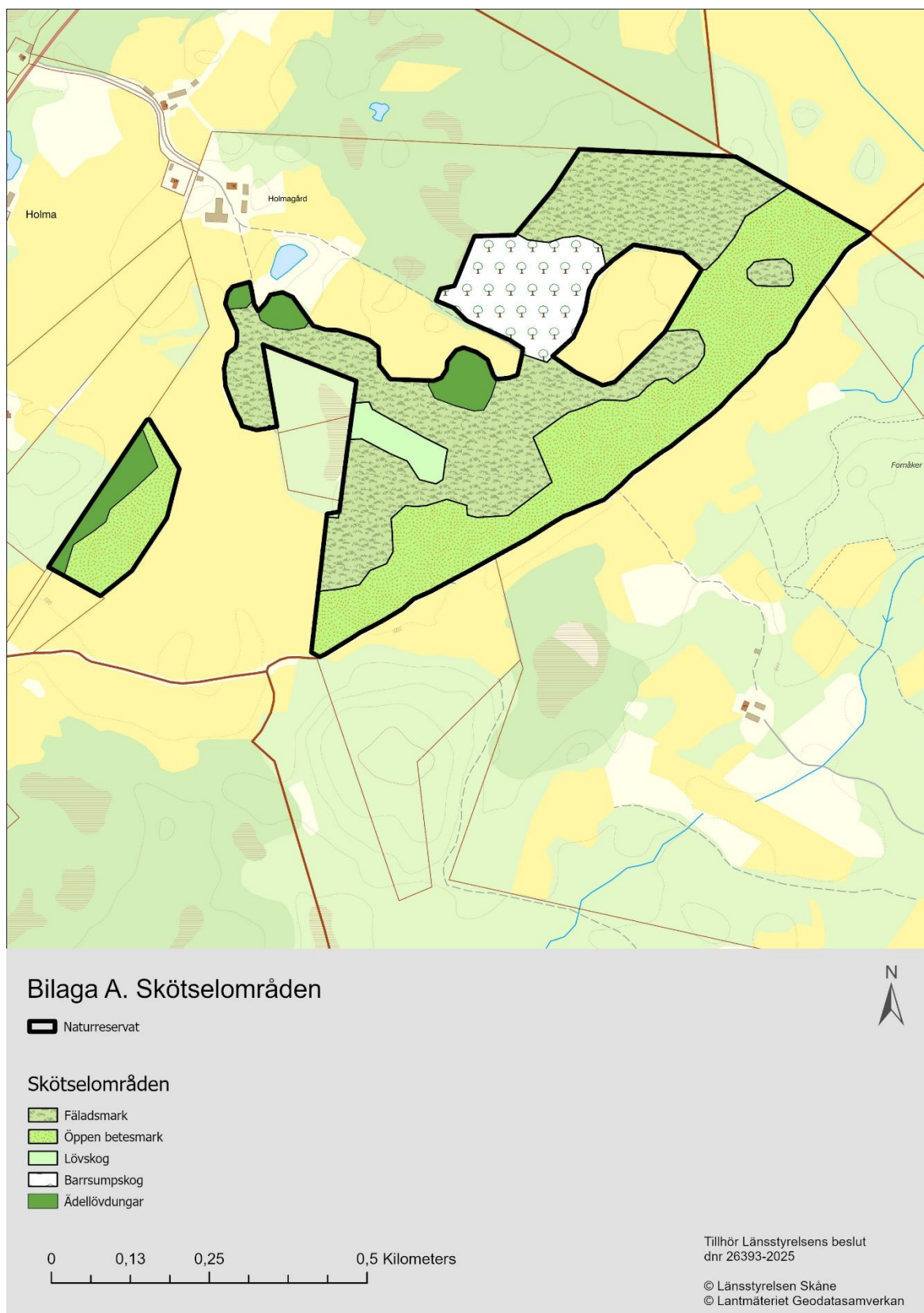
13 Källor

- Artportalen www.artportalen.se
- Artdatabankens artfaktablad <http://www.artdata.slu.se>
- Kulturmiljöprogram för Skåne, Kulturmiljöprogram för Skåne 2006, Länsstyrelsen i Skåne län
- Grön infrastruktur i Skåne – nulägesbeskrivning 2020, Länsstyrelsen Skåne
- Naturvärdesöversikt - regionalt värdefulla områden för biologisk mångfald, Länsstyrelsen Skåne
- Höörs kommuns Naturvårdsprogram 2012.
- Värdeutlåtande Forum Fastighetsbyrå AB 2025

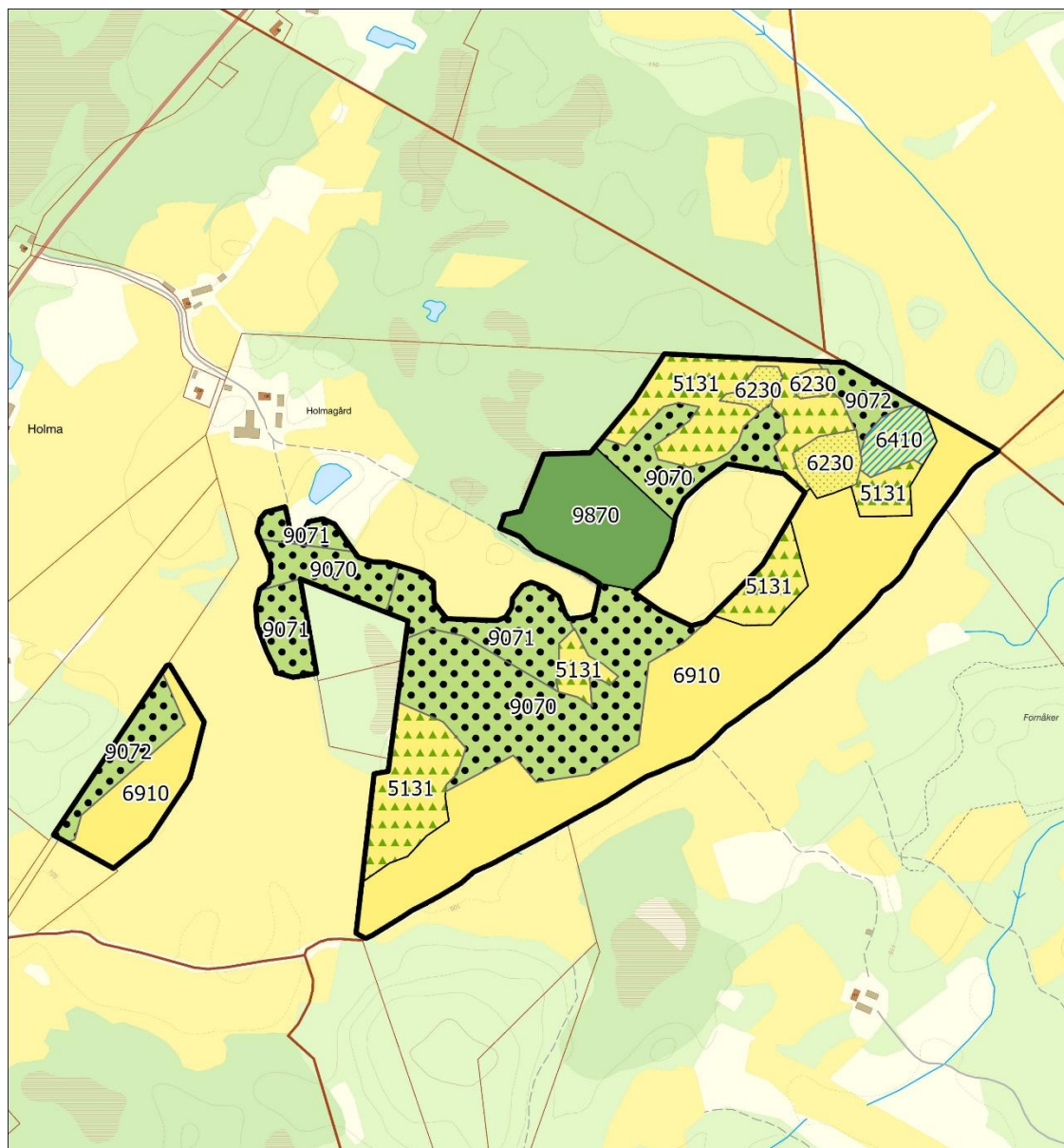
13.1 Kartor

- Enskiftet 1808, 12-nor-12, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Häradsekonomiska kartan, 1926–34 N Rörum 3–58, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Övriga kartor och bakgrundskartor, Lantmäteriet. © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga A. Skötselområdeskarta

Bilaga B. Livsmiljötypskarta

Bilaga B. Livsmiljötypskarta

 Naturreservat

 Livsmiljötyper (olika färgskalor)

 Övrig mark (icke-livsmiljötyp)

0 0,13 0,25 0,5 Kilometers

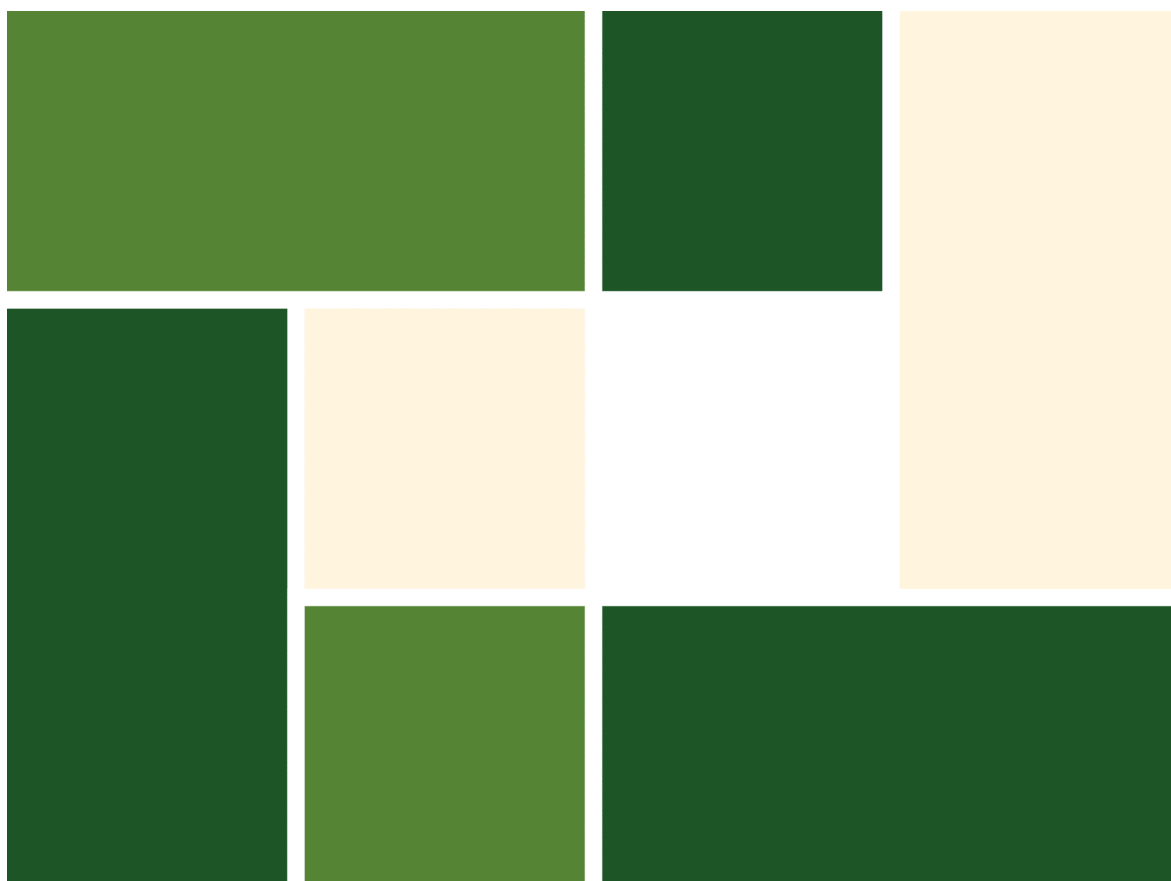
Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 26393-2025

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Naturresevatet Holmagård utgör en rest av ett tidigare mycket vidsträckt fäladslandskap. Det finns ingen parkeringsplats eller leder i området.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturresevat och upprätta skötselplaner.

Skötselplanen innehåller en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller också information om friluftsliv, samt om hur en framtida uppföljning av området är tänkt att ske.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane

Bilaga 5. Inkomna yttranden och bemötande

Tillhör beslut den 7 september 2026 om bildande av naturreservatet Holmagård i Höörs kommun.

Höörs kommun: ställer sig positiv till förslaget och bedömer att det ligger väl i linje för hur kommunen ser på utvecklingen av den norra kommundelen.

Skogsstyrelsen: ser positivt på att naturvärdena i området skyddas långsiktigt enligt presenterat underlag och har inget att invända mot att reservatet bildas.

Trafikverket: Trafikverkets infrastruktur berörs inte av föreslagna åtgärder. Trafikverket har därmed inga synpunkter.

Skanova (Telia Company) AB: har inget att erinra mot förslaget.

E.ON Energidistribution AB: har inga synpunkter över förslag till beslut om bildandet av naturreservatet.

SGU: avstår från att yttra sig.

Lunds botaniska förening: Bildandet av naturreservatet är högvällovligt, och föreskrifter och skötselplan är väl utförda. Inte minst är åtgärderna med betesfredning för att gynna slåttergubbe en god åtgärd. Jag lämnar nedan några små kommentarer om detaljer i texten. Det vore bra om slåtterfibbla, *Hypochaeris maculata*, kunde återinföras i enlighet med skötselplanen, men det torde inte vara möjligt att använda plantor med lokal proviniens, eftersom det knappast finns några större populationer av slåtterfibbla kvar i mittskåne. Den lokala proviniensen som omnämns på sida 27 i skötselplanen måste därför frångås, eller tolkas vidare än mittskåne. Vidare är enligt mina erfarenheter slåtterfibblornas blommor begärliga på samma sätt som omnämns för slåttergubbe (*Arnica montana*) och kor (*Bos taurus*) äter också begärligt av båda arternas blommor. Samma betesfredning som ska tillämpas för slåttergubbe bör därför också gälla slåtterfibbla, efter det att den återinförts. På sida 17 i skötselplanen omnämns att det

förekommer omkring 150 plantor slåttergubbe i området. Här förefaller en sammanblandning av enheter ha skett. Floraväxeriet har rapporterat omkring 150 bladrosetter, och eftersom plantorna i allmänhet förgrenar sig rikligt under marken, rör det sig sannolikt om betydligt färre plantor, gissningsvis färre än 10.

Svinrot (NT) finns inte med i listan på sida 29 i skötselplanen, men förekommer i texten.

Länsstyrelsen: tackar för upplysningarna och har korrigerat texten samt reviderat ner målantalet plantor av slåttergubbe till 50.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Mottagare

För att överklaga skriver ni till Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet. Observera dock att ni ska skicka överklagandet till skane@lansstyrelsen.se eller till Länsstyrelsen Skåne, Avdelningen för natur och vatten, 205 15 MALMÖ.

Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den **8 oktober 2026**.

Om den som vill överklaga beslutet företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:

- vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer (diarienummer),
- på vilket sätt ni vill att beslutet ska ändras,
- er adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- eventuella handlingar eller annat som stödjer er mening.

Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-224 10 00 (växel).